

Elämäkatsomustieto

Luokat 3-6

Tavoitteet	Sisällöt	Arviointi
T1 luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajattelun taitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin (S1-S4, L1, L2, L3, L7) T2 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan väitteitä ja niiden perusteluita (S1-S4, L1, L4, L5) T3 edistää oppilaan kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita ja kehittää ajatteluaan (S1-S3, L1, L4) T4 ohjata oppilasta kantamaan vastuuta itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta (S1-S3, L3, L7) T5 ohjata oppilas tutustumaan suomalaiseen, eurooppalaiseen ja maailman kulttuuriperintöön sekä hahmottamaan kulttuurista moninaisuutta ilmiönä. (S2-S4, L2, L4, L5) T6 tukea oppilastarakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään (S1-S4, L1, L2) T7 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja arvioimaan omaa katsomuksellista oppimistaan (S1-	3.-4. luokka S1 Kasvaminen hyvään elämään Harjoitellaan toisen kohtaamista ja erilaisten näkökulmien arvostamista. Tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä. Tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämäkatsomuksen vapauden näkökulmista. Perehdytään arvon ja normin käsitteisiin. Pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa toisiin. Keskeiset käsitteet: Erilaisten näkökulmien arvostaminen, oikeudenmukaisuus, vapaus ja vastuu. S2 Erilaisia elämäntapoja Tutkitaan eri näkökulmista omaa identiteettiä. Perehdytään suomalaiseen kulttuuriin ja kulttuurivähemmistöihin sekä erilaisiin elämän- ja maailmankatsomuksiin. Pohditaan esimerkiksi yhdenvertaisuuden, hyväksymisen, ymmärtämisen, tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkityksiä. Perehdytään maailman kulttuuriperintöön ja sen arvokkuuteen. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustele-	Elämäkatsomustiedon opetuksessa oppimisen arviointi on ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilasta perehtymään ja tutkimaan oppimisen kannalta keskeisiä lähteitä ja piirteitä sekä tekemään asioista omia tulkintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjallisen ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Tärkeää on niiden kautta osoitettu ilmaisu- ja perustelutaito. Yksityiskohtaisen muistamisen sijaan arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen sekä ajattelun ja argumentaation kehittymiseen. Elämäkatsomustiedon sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellesään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää elämäkatsomustiedon valtakunnallisia arviointikriteereitä. Arviointiasteikko 3. luokka Tavoitteet on saavutettu

S4, L1, L2, L5) T8 rohkaista oppilasta ilmaisemaan katsomustaan ja kuuntelemaan muiden katsomuksellisia kannanottoja (S1- S3, L2, L7) T9 ohjata oppilas tuntemaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksia (S3, L2, L3) T10 rohkaista oppilasta toimimaan aloitteellisesti ja vastuullisesti omassa ympäristössään (S1-S4, L5, L6, L7)	mista suhteessa eri kulttuureihin ja katsomuksiin. Keskeiset käsitteet: identiteetti, kulttuuri, kulttuurivähemmistö, yhdenvertaisuus, tieto, usko, luulo. S3 Yhteiselämän perusteita Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi sopimuksen, lupauksen, oikeuden ja velvollisuuden, yhdenvertaisuuden, rauhan ja demokration merkityksiä niin erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä kuin laajemminkin. Perehdytään lapsen oikeuksiin pohtien niiden toteutumista lähellä ja kaukana. Harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmista. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa yhteiselämän vaatimuksiin. Keskeiset käsitteet: YK:n lapsen oikeuksien sopimus, sopimus, lupaus, rauha, demokratia. S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus Perehdytään erilaisiin aikakäsityksiin ja tapoihin selittää maailmaa sekä pohditaan niiden vaikutusta ihmisten elämään ja niihin liittyviä erilaisia tietokäsityksiä. Tutkitaan erilaisia luontokäsityksiä, luonnon ja ihmisen tulevaisuutta sekä kestävää kehitystä. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa maailmankuvaan ja kestävään tulevaisuuteen. Keskeiset käsitteet: luonnon ja ihmisen tulevaisuus, kestävä kehitys.	1) erinomaisesti: Oppilaalla on erinomaiset tiedot ja taidot ja hän osaa soveltaa ja yhdistää niitä luovasti uusissa tilanteissa. hyvin 2) hyvin: Oppilaalla on hyvät perustiedot ja -taidot, ja hän osaa soveltaa niitä itsenäisesti 3) melko hyvin: Oppilaalla on melko hyvät perustiedot ja -taidot. 4) osittain: Oppilas harjoittelee perustietoja ja -taitoja. Hän tarvitsee tukea ja apua. 5) Tavoitteet saavuttamatta: Oppilas ei ole saavuttanut oppimiselle asetettuja tavoitteita. Arviointiasteikko 4.-6. luokka 10 Oppilas osaa yhdistää eri alojen tietoja ja taitoja luovasti uusissa tilanteissa. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet erinomaisesti. Lisäksi oppilas edistää rakentavasti koko ryhmän oppimista. 9 Oppilas osaa yhdistää eri alojen tietoja ja taitoja luovasti uusissa tilanteissa. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet kiitettävästi. 8 Oppilaalla on varmat perustiedot ja -taidot, ja hän osaa soveltaa niitä eri tilanteissa ja osaa verrata eri menetelmiä. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet hyvin. 7 Oppilaalla on perustietoja ja -taitoja, ja hän osaa soveltaa niitä. Hän on saavuttanut oppimis-

	5.-6. luokka S1 Kasvaminen hyvään elämään Harjoitellaan toisen kohtaamista ja erilaisten näkökulmien arvostamista. Tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä. Tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämäntapojen vapauden näkökulmista. Perehdytään arvon ja normin käsitteisiin. Pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa toisiin. Keskeiset käsitteet: arvo, normi, onnellisuus ja hyvä elämä, ajattelun-, uskonnon-, ja elämäntapojen vapaus S2 Erilaisia elämäntapoja Tutkitaan eri näkökulmista omaa identiteettiä. Perehdytään suomalaiseen kulttuuriin ja kulttuurivähemmistöihin sekä erilaisiin elämän- ja maailmankatsomuksiin. Pohditaan esimerkiksi yhdenvertaisuuden, hyväksymisen, ymmärtämisen, tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkityksiä. Perehdytään maailman kulttuuriperintöön ja sen arvokkuuteen. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa eri kulttuureihin ja katsomuksiin. Keskeiset käsitteet: elämän- ja maailmankatsomukset, maailman kulttuuriperintö S3 Yhteiselämän perusteita Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi sopimuksen, lupauksen, oikeuden ja velvollisuuden, yhdenvertaisuuden, rauhan ja demokra-	tavoitteet tyydyttävästi. 6 Oppilaalla on perustietoja ja -taitoja. Oppilas opettelee vielä niiden soveltamista, ja hän tarvitsee ohjausta ja tukea. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet osittain. 5 Oppilaalla on puutteelliset perustiedot ja -taidot, ja hän tarvitsee jatkuvaa ohjausta ja tukea. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet vain jossain määrin. 4 Oppilas ei ole saavuttanut oppimistavoitteita.

	tian merkityksiä niin erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä kuin laajemminkin. Perehdytään lapsen oikeuksiin pohtien niiden toteutumista lähellä ja kaukana. Harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmista. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa yhteiselämän vaatimuksiin. Keskeiset käsitteet: tekojen eettinen arviointi, oikeus ja velvollisuus. S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus Perehdytään erilaisiin aikakäsityksiin ja tapoihin selittää maailmaa sekä pohditaan niiden vaikutusta ihmisten elämään ja niihin liittyviä erilaisia tietokäsityksiä. Tutkitaan erilaisia luontokäsityksiä, luonnon ja ihmisen tulevaisuutta sekä kestävää kehitystä. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa maailmankuvaan ja kestävään tulevaisuuteen. Keskeiset käsitteet: aikakäsitykset, tietokäsitykset, luontokäsitykset, kestävä tulevaisuus.	